

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра «Автоматизація виробничих процесів»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор ДДМА
В.Д. Ковальов
“ 04 ” 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ”
(назва дисципліни)

Галузь знань: 12 «Інформаційні технології»

Спеціальність 123 «Комп’ютерна інженерія»

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

ОПП «Комп’ютерні системи та мережі»

Факультет «Машинобудування»

(назва інституту, факультету, відділення)

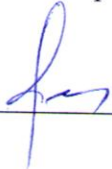
КРАМАТОРСЬК, 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності» для студентів галузі знань 12 «Інформаційні технології» спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Розробник: **Юсіна Г.Л.**, канд. хім. наук, доц.

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми (для обов'язкових дисциплін).

Керівник групи забезпечення:

_____ О.В. Суботін, к.т.н., доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри «Автоматизація виробничих процесів», протокол № 10 від 22.06.2020 року.

Завідувач кафедри АВП:

_____ Г.П. Клименко, д.т.н., професор

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету машинобудування, протокол № 01 від 31.08.2020 року.

Голова Вченої ради факультету:

_____ В.Д. Кассов, д.т.н., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників, денна (прискорена) форма	Галузі знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна (прискорена) форма навчання
Кількість кредитів–4,0 (1,5)	Галузь знань 12 «Інформаційні технології»	Обов'язкова
Змістових модулів – 3	Спеціальність 123 «Комп'ютерна інженерія» ОПП «Комп'ютерні системи та мережі»	Рік підготовки: 3 (2)
Індивідуальне розрахункове завдання – 6		Семестр
Загальна кількість годин – 120 (45)		6 (4)
		Лекції
		36 (26) год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 (2) самостійної роботи студента – 4 (1)	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Практичні
		9 (13)
		Лабораторні
		9 (13)
		Самостійна робота
		66 (19)
	Індивідуальні завдання: 6	
	Вид контролю: іспит	

1. Загальні відомості, мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є засвоєння навчальної інформації та формування компетенції з рішення питань безпеки життєдіяльності та охорони праці в професійній діяльності – формування системи теоретичних та практичних знань з правових, економічних та організаційних питань захисту людей від впливу негативних факторів навколишнього середовища та праці, необхідних для творчого рішення питань, пов'язаних з опрацюванням і вибором технології і устаткування, які виключають або доводять до мінімуму виробничий травматизм і фахове захворювання, а також забезпечують охорону навколишнього середовища.

Завдання курсу:

1 Сформувати знання про небезпечні і шкідливі чинники середовища і наслідки їхніх негативних дій,

2 Сформувати знання про засоби і методи підвищення безпеки і екологічності технічних засобів і технологічних процесів,

3 Оволодіти основами законодавства з охорони праці, обов'язків роботодавців по організації охорони праці на підприємствах, підходів і рішень по поліпшенню умов праці на виробництві;

4 Сформувати знання про причини виникнення шкідливостей і небезпек на виробництві і основні заходи по ліквідації та зменшенню їх впливу на працюючих, а також правила безпеки при конструюванні і експлуатації виробничого устаткування

5 Сформувати уміння визначати вимоги норм, вимірювати і розраховувати фактичні величини виробничих небезпек і шкідливостей, шляхи зниження їх негативного впливу на працюючих;

6 Оволодіти навичками проведення різноманітних видів інструктажів по охороні праці, опрацювання інструкцій по технічній безпеці;

7 Сформувати уміння застосовування первинних засобів вогнегасіння, проведення протипожежних інструктажів.

8 Сформувати уміння практичного здійснення заходів підвищення безпеки і екологічності технічних засобів і технологічних процесів.

Для виконання залікових вимог необхідно засвоїти теоретичні відомості, оволодіти відповідними уміннями і навичками, виконати індивідуальне розрахункове завдання, виконати та захистити лабораторні роботи.

Мова викладання: українська.

Обсяг навчальної дисципліни, його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг денної форми навчання становить 120 годин / 4,0 кредити, в т.ч.: лекції – 30 годин, практичні (семінарські) заняття – 9 годин, лабораторні роботи – 9 годин, самостійна робота студентів – 66 годин;

- загальний обсяг денної прискореної форми навчання становить 45 годин / 1,5 кредити, в т.ч.: лекції – 13 годин, практичні (семінарські) заняття – 13 годин, самостійна робота студентів – 19 годин.

2. Програмні результати навчання

Освітня компонента «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності» повинна сформулювати наступні **програмні результати навчання**, що передбачені Освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів «Комп'ютерні системи та мережі»:

- знати та розуміти вплив технічних рішень в суспільному, економічному, соціальному і екологічному контексті;

- здатність адаптуватись до нових ситуацій, обґрунтовувати, приймати та реалізовувати у межах компетенції рішення.

В результаті вивчення дисципліни бакалаври повинні бути здатними до вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних з забезпеченням життя, здоров'я і працездатності під час роботи та мати такі основні загальнокультурні та фахові **компетентності** з основ охорони праці та безпеки життєдіяльності:

- загальні: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях;

- фахові: здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі комп'ютерної інженерії; здатність здійснювати організацію робочих місць, їхнє технічне оснащення, розміщення комп'ютерного устаткування, використання організаційних, технічних, алгоритмічних та інших методів і засобів захисту інформації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості певних результатів навчання. В узагальненому вигляді їх можна навести так, що після вивчення даної дисципліни студент повинен бути здатним до:

- опрацювання засобів прогнозування, вияву і ідентифікації негативних факторів в системі "людина - середовище проживання";

- вивчення впливу цих чинників на людину і навколишнє середовище;

- вивчення завдань охорони праці, основних законодавчих актів, закону України про охорону праці, організацію нагляду і контролю по охороні праці на підприємствах, загальні вимоги до пристрою підприємств і цехів;

- вивчення основних і додаткових засобів захисту працюючих від впливу найбільш широко поширених на виробництві шкідливостей та небезпек;

- вивчення вимог до промислової санітарії і техніки безпеки до устаткування і технологічних процесів;

- вивчення організації служби пожежної безпеки, засоби оцінки пожежної небезпеки і заходи по забезпеченню пожежної безпеки на виробництві.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Вид занять /контролю	Розподіл між учбовими тижнями																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Лаб. роб.			2				2				2				2			1
Практика		2				2				2				2			1	
Сам. роб.	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Контроль				КР1		РР							КР2					КР3
Модулі	М1					М2					М3							
Контроль по модулю				КР1		РР							КР2					КР3

Денна прискорена форма навчання

Вид занять /контролю	Розподіл між учбовими тижнями												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Лекції	2		2		2		2		2		2		1
Лаб. роб.		2		2		2		2		2		1	
Сам. роб.	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4
Контроль				КР1		РР						КР2	
Модулі	М1						М2						
Контроль по модулю				КР1		РР						КР2	

Розподіл навчального часу за темами

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності						
Тема 1 Предмет БЖД, його мета. Основні положення теорії ризику	11	2	3			6
Тема 2 Людина як елемент системи "людина – середовище мешкання", психологічні чинники в питаннях безпеки	14	4	4			6
Тема 3 Основи забезпечення БЖД	16	2	2		6	6
Разом за змістовим модулем 1	41	8	9		6	18
Змістовий модуль 2. Законодавча охорона праці						
Тема 4 Мета і завдання «Охорони праці». Законодавчі акти про охорону праці	8	2				6
Тема 5 Правові та організаційні питання охорони праці	12	6				6
Разом за змістовим модулем 2	20	8				12

1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 3. Забезпечення безпеки праці						
Тема 6 Оздоровлення повітряного середовища	12	4		2		6
Тема 7 Захист від шуму, вібрації, ультразвуку та випромінювання	12	4		2		6
Тема 8 Виробниче освітлення	12	4		2		6
Тема 9 Електробезпека	12	4		2		6
Тема 10 Пожежна безпека	11	4		1		6
Разом за змістовим модулем 3	59	20		9		34
Усього годин	120	36	9	9	6	60

Розподіл навчального часу за темами (денна прискорена форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності						
Тема 1 Предмет БЖД, його мета. Основні положення теорії ризику	2	1				1
Тема 2 Людина як елемент системи "людина – середовище мешкання", психологічні чинники в питаннях безпеки	2	1				1
Тема 3 Основи забезпечення БЖД	8	1			6	1
Разом за змістовим модулем 1	12	3			6	3
Змістовий модуль 2. Охорона праці						
Тема 4 Мета і завдання «Охорони праці». Законодавчі акти про охорону праці	8	1				1
Тема 5 Правові та організаційні питання охорони праці	12	1				1
Тема 6 Оздоровлення повітряного середовища	12	1		2		1
Тема 7 Захист від шуму, вібрації, ультразвуку та випромінювання	12	1		2		1
Тема 8 Виробниче освітлення	12	2		2		2
Тема 9 Електробезпека	12	2		4		2
Тема 10 Пожежна безпека	11	2		3		2
Разом за змістовим модулем 2	33	10		13		10
Усього годин	45	13		13	6	13

Лекції

Зміст. модуль	№ лекції	Зміст тем, лекцій, дидактичних засобів. Завдання на СРС	Годин	Літ-ра
1	1	Тема 1. Предмет БЖД, його мета. Основні положення теорії ризику Предмет БЖД, його мета. Теорія, методологія і засоби БЖД. Актуальність проблем безпеки життєдіяльності. Проблеми безпеки в системі "людина - середовище проживання" основа виникнення науки БЖД. Аксиома про потенціальну небезпеку.	2	2, розділи 1, 2; 1, розділ 1.2

Зміст. модуль	№ лекції	Зміст тем, лекцій, дидактичних засобів. Завдання на СРС	Годин	Літ-ра
		<p>Середовище мешкання людини, види. Біосфера, характеристика, вчення про біосферу. Розвиток біосфери. Природні і антропогенні чинники середовища мешкання.</p> <p>Безпека життєдіяльності – наука про безпеку. Небезпека, класифікація небезпеки. Номенклатура небезпеки. Визначення небезпеки. Причини і наслідки небезпеки. Кількісна оцінка небезпеки. Ризик. Класифікація ризику. Оцінка міри ризику. Концепція прийняттого ризику. Системний аналіз безпеки - методика вивчення ризику: система, системний аналіз, принцип системності; методологія системного аналізу, його мета, послідовність вивчення небезпеки, засіб аналізу ризику системи за допомогою дерева відмов.</p> <p><i>Застосовується табличний та графічний матеріал</i> <i>СРС: поглиблення теоретичного матеріалу</i></p>		
	2	<p>Людина як елемент системи "людина - середовище мешкання", психологічні чинники в питаннях безпеки .</p> <p>Психологія безпеки діяльності: психічні процеси, властивості і стани; поза межні форми психічного стану, особливі психічні стани; виробничі психічні стани (стан стомлення, монотонності, емоційна напруга), психологічні причини утворення небезпечних ситуацій і виробничих травм, поводження людини в аварійних ситуаціях, стимулювання безпеки діяльності.</p> <p>Психологічні та психофізичні характеристики людини: характеристика аналізаторів, антропометричні характеристики, психічні функції і процеси. Працездатність людини і динаміка: стрес і адаптація, фази працездатності; заходи щодо підтримки оптимально працездатності.</p> <p><i>Застосовується табличний та графічний матеріал</i> <i>СРС: Психологія в питаннях організації і управління безпекою.</i> <i>Профвідбір</i></p>	4	2, розділ 3; 1, розділ 1.1
	3	<p>Основи забезпечення БЖД</p> <p>Методи забезпечення безпеки діяльності людини. Принципи, засоби, методи забезпечення безпеки діяльності людини. Ергономіка, предмет, завдання, основні визначення. Взаємозв'язок " людина - машина ". Функції людини в системах "людина - машина". Збігання характеристик людини і виробничого середовища: інформаційна, біофізична, енергетична, просторово-антропометрична, техніко-естетична. Надійність людини як ланки складної технічної системи. Критерії оцінки діяльності оператора. Гранично допустимі норми діяльності оператора. Оцінка надійності системи "людина - машина".</p> <p><i>Застосовується табличний та графічний матеріал</i> <i>СРС: Ергономічна оцінка робочого місця</i></p>	2	8, гл. 6, 9
Усього по змістовному модулю 2			8	
2	4	<p>Мета і завдання курсу. Законодавчі акти про охорону праці</p> <p>Мета і завдання курсу “Основи охорони праці”. Структура курсу. Загальні поняття, терміни і визначення по охороні праці. Основні джерела законодавства про охорону праці. Основні</p>	2	6, гл. 7; 8, 9

Зміст. модуль	№ лекції	Зміст тем, лекцій, дидактичних засобів. Завдання на СРС	Годин	Літ-ра
		положення Закону України про охорону праці. Державна система кодифікації нормативних актів. <i>Застосовується табличний та графічний матеріал СРС: поглиблення теоретичного матеріалу</i>		
	5	Правові та організаційні питання охорони праці Гарантії прав на охорону праці. Організація охорони праці, Державний нагляд, відомчий і громадський контроль за охороною праці. Стимулювання охорони праці. Обов'язки власника підприємства у галузі охорони праці. Державне управління охороною праці. Організація охорони праці на виробництві. Економічні аспекти охорони праці. Навчання з питань охорони праці: працівників та посадових осіб. Відповідальність юридичних та фізичних осіб за порушення законодавства про охорону праці: штрафні санкції, види відповідальності (дисциплінарна, адміністративна, матеріальна, кримінальна) <i>Застосовується табличний та графічний матеріал СРС: поглиблення теоретичного матеріалу</i>	6	1, розділ 2.1; 3
Усього по змістовному модулю 1			8	
	6	Оздоровлення повітряного середовища Основні заходи по запобіганню дії шкідливих речовин на працюючих. Види вентиляції. Загальні вимоги безпеки до систем вентиляції. Природнича вентиляція. Принципи пристрою механічної вентиляції. Місцева вентиляція. Експлуатація вентиляційних систем. Засоби індивідуального захисту органів подиху. Основні параметри мікроклімату, їх нормування. Заходи по захисту від тепловипромінення в виробничих приміщеннях. <i>Застосовується табличний та графічний матеріал СРС: поглиблення теоретичного матеріалу</i>	4	1, розділ 2.2, 7, розділи 2.2-2.5
3	7	Захист від шуму, вібрації, ультразвуку та випромінювання Фізичні характеристики шуму. Класифікація шумів, їх дія на організм людини. Нормування рівня шуму. Шумові характеристики машин і засоби їх визначення. Принципи акустичного розрахунку. Засоби і методи захисту від шуму. Джерела ультразвуку. Шкідливі дії ультразвуку на людину, його нормування. Оборонні заходи. Основні джерела і фізичні характеристики вібрації. Дія вібрації на людину. Вібраційна хвороба. Нормування вібрації. Загальні засоби боротьби з шкідливим впливом вібрації. Організація праці робітників вібронебезпечних фахів. Засоби індивідуального захисту від шкідливого впливу вібрації. Джерела електромагнітних полів. Класифікація. Вплив на людину. Нормування. Засоби захисту. Види іонізуючих випромінювань. Основні фізичні характеристики і одиниці виміру. Норми радіаційної безпеки. Загальні принципи захисту від іонізуючого випромінювання. Засоби індивідуального захисту. <i>Застосовується табличний та графічний матеріал СРС: поглиблення теоретичного матеріалу</i>	4	1, розділ 2.2; 7, розділи 2.7 – 2.8
	8	Виробниче освітлення Основні світлотехнічні величини, види і системи освітлення, вимоги до виробничого освітлення. Штучне освітлен-	4	1, розділ 2.2, 7, розділ 2.6

Зміст. модуль	№ лекції	Зміст тем, лекцій, дидактичних засобів. Завдання на СРС	Годин	Літ-ра
		ня. Джерела світла. Світильники, їх вибір. Нормування і принципи розрахунку штучного освітлення. Пристрій, принципи нормування і розрахунку природного освітлення. Експлуатація систем природного освітлення <i>Застосовується табличний та графічний матеріал</i> СРС: поглиблення знань з питань теми		
	9	Електробезпека Дія електричного струму на людину і види ураження. Електротравми, електричний удар. Чинники, що впливають на наслідки ураження. Аналіз випадків включення в електричну сіть. Міри профілактики електротравматизму. Організаційні міри попередження електротравм. Нормативні матеріали, правила і стандарти. Технічні міри профілактики електротравматизму. Захисне заземлення і занулення, захисне вимикання, малі напруги. Вимоги до ізоляції електроустановок. Надання допомоги постраждалим від електричного струму <i>Застосовується табличний та графічний матеріал</i> СРС: поглиблення знань з питань теми	4	1, розділ 2.3; 7, розділ 3.4
	10	Пожежна безпека Поняття про процес горіння. Параметри, що визначають пожежну безпеку газів, рідин і твердих речовин. Самозаймання. Оцінка вогнестійкості будівель і споруд. Причини і характер пожеж. Основні заходи по профілактиці пожеж. Вогнегасні речовини і засоби гасіння пожежі. Пожежна сигналізація. <i>Застосовується табличний та графічний матеріал</i> СРС: поглиблення знань з питань теми	4	1, розділ 2.3; 7, розділ 4
Усього по змістовному модулю 3			20	
Разом			36	

Теми лабораторних занять

Мета лабораторних занять – закріплення знань теоретичного матеріалу, здобуття навичок кількісної оцінки виробничих факторів.

№ лаб. роботи	№ теми	Кількість годин (повна /прискорена)	Назва теми	Література
1	10	1/3	Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин. Первинні засоби пожежогасіння	4; 6
2	6	2/2	Вимірювання і розрахунок основних параметрів виробничого шуму	4; 6
3	7	2/2	Дослідження метеорологічних умов виробничих приміщень	4; 6
4	8	2/2	Дослідження характеристик промислового освітлення	4; 6
5	9	2/4	Дослідження електробезпеки в мережах трьохфазного струму напругою до 1000В	4; 6

Теми практичних занять

Мета практичних занять – закріплення знань теоретичного матеріалу, здобуття навичок розв’язання задач, визначення ефективних мір захисту навколишнього середовища від шкідливостей.

№ пр. роботи	№ теми	Кількість годин	Назва теми	Література
1	1	3	Оцінка негативного впливу промислового об’єкту на навколишнє середовище	1; 5
2	2	2	Аналіз ступеня ризику технічної системи	1; 5
3	2	2	Критерії оцінки діяльності оператора	1; 5
4	3	2	Гранично припустимі норми діяльності оператора	1; 5

Індивідуальні завдання

З метою перевірки поглиблення ступені засвоєння матеріалу виконуються розрахункові роботи за темами:

- оцінка негативного впливу промислового об’єкту на навколишнє середовище;
- оцінка акустичних характеристик виробничого приміщення;
- розрахунок характеристик вентиляційної установки;
- розрахунок штучного освітлення виробничого приміщення;
- розрахунок системи захисного заземлення;
- оцінка коефіцієнта безпеки виробничого устаткування;
- аналіз умов праці на виробництві;
- розрахунок та оцінка заходів з забезпечення санітарно-гігієнічних умов праці.

Розрахункові роботи виконуються самостійно відповідно до варіанту та захищаються на лабораторних заняттях.

5. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – лабораторна робота, реферат.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Для поліпшення викладання лекційного матеріалу передбачено використання кожним студентом під час лекції індивідуального графічно-табличного матеріалу, який наведено у навчальному посібнику [1].

Викладання дисципліни передбачає також використання ТЗН та ПЕОМ в учбовому процесі, а саме комп'ютерних слайдів.

6. Методи контролю

Контроль знань студентів передбачає проведення поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль знань студентів включає наступні види: захист кожної лабораторної роботи (тестування чи усний захист); виконання розрахункової роботи «Оцінка негативного впливу промислового об'єкта на навколишнє середовище»; письмові контрольні роботи з кожного модуля дисципліни (тестування).

Підсумковий контроль знань включає наступні види: контроль за результатами виконання та захисту лабораторних робіт та індивідуальних завдань, виконання контрольних робіт (тестування, рішення практичних завдань); модульний контроль (перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу); іспит (письмовий) після завершення вивчення дисципліни наприкінці семестру (перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу та рішення практичних завдань).

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за 100-бальною шкалою. При умові, що студент успішно здає всі контрольні точки, набравши з кожної з них не менше мінімальної кількості балів, необхідної для зарахування відповідної контрольної точки, виконує та успішно захищає лабораторні роботи, самостійно виконує і успішно захищає індивідуальні завдання, та має за результатами роботи в триместрі підсумковий рейтинг не менше 55 балів, то він допускається до здачі іспиту. Складання іспиту є обов'язковим. Сумарна оцінка є середнім арифметичним з семестрової оцінки та оцінки, отриманої під час іспиту.

Переведення набраних студентом балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Рейтинг студента за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ESTS
90-100 балів	відмінно	A
81-89 балів	добре	B
75-80 балів	добре	C
65-74 балів	задовільно	D
55-64 балів	задовільно	E
30-54 балів	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-29 балів	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

7. Контрольні роботи

Контрольні роботи з теоретичної частини розподілені наступним чином:

№	№ тем	Теми контрольної роботи	Кількість варіантів
1	1	Виконання розрахункової роботи «Оцінка негативного впливу промислового об'єкта на навколишнє середовище»	30
2	1-3	КР1 за темами «Предмет БЖД, його мета. Основні положення теорії ризику», «Людина як елемент системи "людина – середовище мешкання", психологічні чинники в питаннях безпеки», «Основи забезпечення БЖД»	20
3	4-5	КР2 за темами «Мета і завдання «Охорони праці». Законодавчі акти про охорону праці», «Правові та організаційні питання охорони праці»	20
4	6-10	Виконання та захист лабораторних робіт	20
5	6-10	КР3 за темами «Оздоровлення повітряного середовища», «Захист від шуму, вібрації, ультразвуку та випромінювання», «Виробниче освітлення», «Електробезпека», «Пожежна безпека», «Безпека технологічних процесів та обладнання»	20

8 Навчально-методичні матеріали

Методичне забезпечення

1. Обеспечение безопасности жизнедеятельности. Справочное пособие. / Дементий Л.В., Юсіна А.Л. – Краматорск: ДГМА, 2008. – 300 с. ISBN 978-966-379-244-6.

2. Холмовой Ю. П., Гончарова С. А., Бакланов О. М. Безпека життєдіяльності – Краматорськ : ДДМА, 2008. – 100 с. ISBN 978-966-379-327-6.

3. **Юсіна Г. Л.** Правові питання охорони праці : посібник / Г. Л. Юсіна, Г. О. Санталова. – Краматорськ : ДДМА, 2020. – 159 с. ISBN 978-966-379-922-3

4. **Дементій Л. В.** Безпека життєдіяльності й охорона праці. Частина 2. Лабораторний практикум / Дементій Л. В., Юсіна Г. Л., Санталова Г. О. – Краматорськ : ДГМА, 2011. – 172 с.

5. Безпека життєдіяльності : методичні вказівки до організації самостійної роботи студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / уклад. Г. О. Санталова. – Краматорськ : ДДМА, 2014. – 48 с.

6. Охорона праці : методичні вказівки до організації самостійної роботи студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / уклад. Г. О. Санталова. – Краматорськ : ДДМА, 2016. – 68 с.

Рекомендована література

1. Закон України «Об охроне труда». – К.: Основа, 2003. - 56 с.
2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. - Львів: Афіша, 2000. – 350 с.
3. Основи охорони праці: підручник / К. Н. Ткачук, М. О. Халімовський, В. В. Зацарний та ін. – 2-ге видання. – К. : Основа, 2006 – 448 с.
4. Основи охорони праці: підручник / Запорожець О І., Протоєрейський О. С., Франчук Г. М., Боровик І. М. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
5. Основи охорони праці / В. В. Березуцький, Т. С. Бондаренко, Г. Г. Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х. : Факт, 2005. – 480 с.
6. Русаловський, А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: навч. посіб. / Русаловський А. В. – 4-те вид., допов. і перероб. – К. : Університет «Україна», 2009. – 295 с.
7. Охорона праці: навч. посіб. / З. М. Яремко, С. В. Тимошук, О. І. Третьяк, Р. М. Ковтун; за ред. проф. З. М. Яремка. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
8. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: навч. посіб. / Катренко Л. А., Кіт Ю. В., Пістун І. П. – Суми : Університетська книга, 2009. – 540 с.
9. Основи охорони праці / Гандзюк М. П., Желібо Є. П., Халімовський М. О. – К. : Каравела, 2004. – 408 с.
10. Практикум з охорони праці: Навч. посібник / За ред. В.Ц. Жидецького. – Львів : Афіша, 2000. – 352 с
11. Справочная книга по охране труда в машиностроении. Под ред. О.Н.Русака. – Л.: Машиностроение, Ленингр. отд-ние, 1989. – 541 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnop.kiev.ua> - Офіційний сайт Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
3. <https://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій .
4. <http://www.fssu.gov.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
6. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».
7. <http://ohoronapraci.kiev.ua> - журнал «Охорона праці».
8. <https://oppb.com.ua> - журнал «Охорона праці і пожежна безпека».